

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
จิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ช่อนเร้น

โดย
นางสาวสุจิตรา อาศน์วีเชียร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
จิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

HIDDEN

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS EDUCATION)
Painting Sculpture and Graphic Arts and Faculty of Education Silpakorn University
Academic Year 2016
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	ชื่อนเร้น
โดย	สุจิตรา อาศน์วีเชียร
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิริญญา ดวงรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศน์วงศ์)	
พิจารณาเห็นชอบโดย	
.....	ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิษณุ สุภณมิตร)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิริญญา ดวงรัตน์)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร. อภินิศา จิตรกร)	
.....	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ สรรณรงค์ สิงห์เสนี)	

58901327 : ทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ซ่อนเร้น

นางสาว สุจิตรา อาศน์วิเชียร: ซ่อนเร้น อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิริญญา ดวงรัตน์

จิตใจของมนุษย์ทุกวันนี้ที่เกิดความเสื่อม ไม่ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม มีความประมาทในการใช้ชีวิต ไม่รักษาศีล 5 อันเป็นศีลที่มนุษย์พึงปฏิบัติ หลงลืมหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา อีกทั้งกุศโลบายต่างๆ ที่เป็นเครื่องกำกับจิตใจให้มนุษย์ ละเว้นจากกิเลสทั้งปวง ทำให้โอกาสกรรมนำไปสู่ความเสื่อมอันเป็นเหตุให้ตกไปสู่อบายภูมิ ข้าพเจ้าเกิดความคิดและจินตนาการ ด้วยเล็งเห็นเหตุและผลในส่วนนี้ จึงได้นำมาถ่ายทอดเป็นผลงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัยที่สะท้อนเรื่องราว เกี่ยวกับเบรตภูมิภูมิแห่งสัตว์ผู้ซ่อนเร้น ออกอยาก ปะปนอยู่บนโลกมนุษย์ เพื่อเตือนสติมนุษย์ให้เกรงกลัวต่อบาปและตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม

วิทยานิพนธ์การสร้างสรรคผลงานชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างสรรคผลงานทางทัศนศิลป์ในรูปแบบของงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัยที่แสดงถึงผลแห่งกรรม ที่มนุษย์ได้กระทำ อันเป็นผลให้ไปเกิดในภพแห่งภูมิเปรตที่ปะปนซ่อนเร้นอยู่บนโลกมนุษย์และ (2) สืบทอดคติความเชื่อ กุศโลบายในเรื่องเปรต และกระตุ้นจิตสำนึกของผู้คนในสังคมไม่ให้ประมาทในการใช้ชีวิตจนตกไปสู่อบาย โดยมีขอบเขตการศึกษา ได้แก่ (1) ด้านเนื้อหา ได้แก่ การนำกุศโลบายและคติความเชื่อในพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับเปรตที่ซ่อนเร้นอยู่ในภพภูมิเดียวกันกับมนุษย์มาดำเนินเรื่องราว (2) ด้านรูปแบบ ได้แก่ การถ่ายทอดเนื้อหาออกเป็นผลงานในรูปแบบจิตรกรรมไทยร่วมสมัย 2 มิติ ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจจากภาพผลงานของชาวตะวันตกที่นำหมึกดำมาเขียนหรือวาดลงวัสดุต่างๆ อาทิ เช่น กระดาษ ผ้าไหม เป็นต้น มาสร้างมิติ และบรรยากาศได้อย่างงดงาม และ (3) ด้านเทคนิค ได้แก่ การใช้สีอะคริลิก หมึกจีน ดินสอพอง แท่งถ่าน บนผ้าดิบย้อมสี สรุปลงผลงานสร้างสรรค์ในวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยสร้างสรรค์ทั้งหมด 4 ชิ้น ขนาด 140x190 เซนติเมตร โดยผลงานทั้งหมดนี้ได้ส่งผลกระทบต่อผู้ชม คือ ผลแห่งกรรมที่มนุษย์ได้กระทำอันเป็นผลให้ไปเกิดในภพแห่งภูมิเปรตที่ปะปนซ่อนเร้นอยู่บนโลกมนุษย์ เพื่อสืบทอดคติความเชื่อ กุศโลบายในเรื่องเปรต และกระตุ้นจิตสำนึกของผู้คนในสังคมไม่ให้ประมาทในการใช้ชีวิตจนตกไปสู่อบาย

58901327 : Major (VISUAL ARTS EDUCATION)

Keyword : HIDDEN

MISS Sujitra ARDWICHEAN: HIDDEN Thesis advisor : Assistant Professor
Wiranya Duangrat

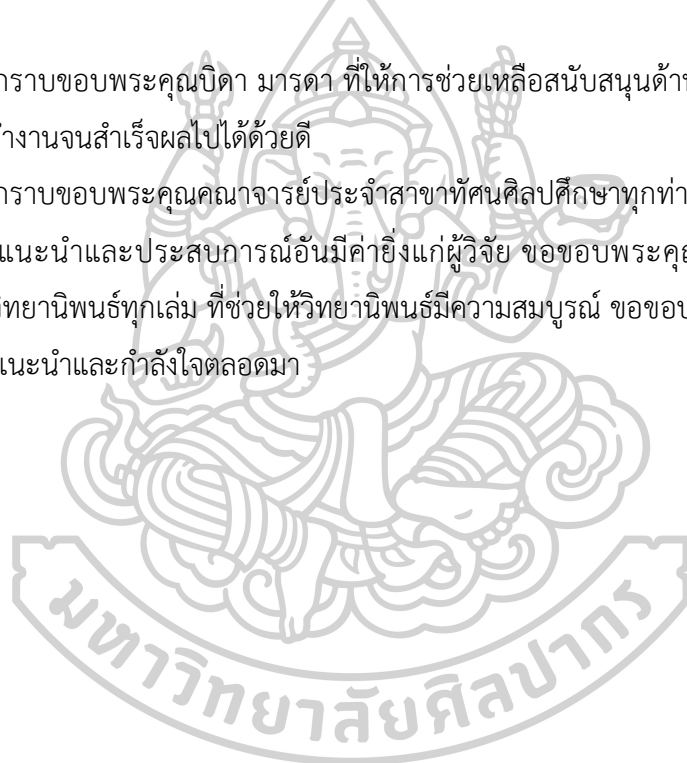
Since people 'mind nowadays have degenerated, not persist in moral standard, and with their inconsideration living, negligence in respecting the five precepts on human practices, moreover, forgotten the principles the teachings of Buddhism and stratagem which have directed human mind to refrain from all desires. Then, leads to the decline, or go into states of misery. I have a thought and imagination, as I realize the cause and effect, then have conveyed the works of Thai contemporary painting art, reflecting, a story about the hell fire, the world of demon that hidden, starved, that mixed up with human being on Earth, to warn the humans, afraid to sin, and the commitment is in pretty good morals. This thesis creation series' objectives was to; (1)create Thai contemporary painting visual art, showing the effects of karma from humanperformance then resulting the birth in the world which demons mixed and hidden on earth and (2) inherit beliefs, the stratagem in demon and encourage people not be in inconsideration of living until to go into states of misery. The scopes of this study were; 1. Content; I use the stratagem in demon, the beliefs in Buddhism that is related to hidden demon in the same state with mankind to create the story.2. Format, I convey the story by using 2 dimensional Thai contemporary painting, which has been the created as inspired from the works of the East who brought black ink to write or draw onto various materials such as silk, paper, etc. to make beautiful atmosphere in creation. 3.Techniques, I use technique of painting with acrylic, Chinese ink, chalk charcoal on dyeing calico. This creative study of works, I have created 4 works of 140x190 cm. that affect the audiences, as to show the effects of karma from human performance then result the birth in the world which demons mixed and hidden, to inherit the beliefs, the stratagem in demon and encourage people not be in inconsideration of living until to go into states of misery.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาช่วยเหลือจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิจารณ์ ดวงรัตน์ อาจารย์ ดร. อภินิศา จิตรกร ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย รวมทั้งศาสตราจารย์เกียรติคุณพิชญ์ สุภนิมิตร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ สรรณรงค์ สิงห์เสนี ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะครู อาจารย์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้ วิทยานิพนธ์เล่มนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ ให้กำลังใจและ ข้อคิดในการทำงานจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำสาขาทัศนศิลป์ศึกษาทุกท่านและเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ให้ความรู้ ให้คำแนะนำและประสบการณ์อันมีค่าแก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเจ้าของหนังสือ วารสาร เอกสาร และวิทยานิพนธ์ทุกเล่ม ที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ทุกคนที่ให้คำแนะนำและกำลังใจตลอดมา

สุจิตรา อาศน์วิเชียร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	2
ขอบเขตการศึกษา	2
สมมติฐานของการสร้างสรรค์.....	3
ขั้นตอนของการศึกษา.....	3
วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาและสร้างสรรค์ผลงาน.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	5
คติความเชื่อเรื่องไตรภูมิ.....	5
ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์	8
งานจิตรกรรมไทยโบราณ.....	9
ผลงานศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ	20
บทที่ 3 การกำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์	32
วิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	32
ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	32
เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	34

บทที่ 4 การดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	43
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	43
ผลงานวิทยานิพนธ์.....	51
ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 วิมาน.....	52
ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 จิตสุดท้าย.....	53
ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 คตินิมิต.....	54
ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 อวิชา.....	55
บทที่ 5 สรุปลงและข้อเสนอแนะ.....	58
สรุปลงงานสร้างสรรค์ในวิทยานิพนธ์.....	58
อภิปรายผล.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	60
รายการอ้างอิง.....	61
ประวัติผู้เขียน.....	63

สารบัญภาพ

รูปที่		หน้า
2.1	ภาพพระมาลัยเสด็จลงไปเที่ยวเมืองนรก.....	11
2.2	ภาพสัตว์นรกสงบลงชั่วขณะครั้นเมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จลงมาจกสวรรค์ชั้นดาวดึงส์	12
2.3	เปรตหมู่ต่างๆ.....	13
2.4	เปรตหมู่ต่างๆ.....	14
2.5	เปรตหมู่ต่างๆ.....	15
2.6	เปรตหมู่ต่างๆ.....	16
2.7	เปรตหมู่ต่างๆ.....	17
2.8	เปรตหมู่ต่างๆ.....	18
2.9	วิมานิกเปรต.....	19
2.10	Vorfruhling ก่อนฤดูใบไม้ผลิ.....	23
2.11	Kuo Hsi, Snow Mountains ภูเขาหิมะ.....	24
2.12	Kuo Hsi, Taoist Temple in the Mountains วัดลัทธิเต๋าในภูเขา.....	25
2.13	Kung Hsien คุงเซียน, Haus in den Bergen บ้านในหุบเขา.....	26
2.14	Kung Hsien, Baume in einer Landschaft ต้นไม้ในภูมิทัศน์.....	27
2.15	Kung Hsien, Thousand Peaks and Myriad Ravines.....	28
2.16	Fan Kuan, Movement Song Dynasty, Northern Landscape style.....	29
2.17	Fan Kuan, <i>Travelers among Mountains and Streams</i>	30
2.18	Fan Kuan.....	31
3.1	แบบร่างภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1.....	35
3.2	ขั้นตอนการขยายผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	36
3.3	ขั้นตอนการร่างภาพกำหนดตำแหน่งรูปทรงผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	37
3.4	ขั้นตอนการลงร่องพื้นผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	38
3.5	ขั้นตอนการลงสีและสร้างน้ำหนักผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	39
3.6	ขั้นตอนการเพิ่มรูปทรงรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	40
3.7	ขั้นตอนการเพิ่มน้ำหนักและรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	41
3.8	ขั้นตอนการสร้างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1(ภาพผลงานที่สมบูรณ์).....	42

รูปที่		หน้า
4.1	ภาพผลงานระยะเริ่มต้น.....	41
4.2	ภาพร่างผลงานระยะเริ่มต้น.....	42
4.3	ภาพร่างผลงานระยะเริ่มต้น.....	43
4.4	ภาพร่างผลงานระยะเริ่มต้น.....	44
4.5	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ “ปราสาท”	45
4.6	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ “จอมเปรต”	46
4.7	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ “ซ่อน”	47
4.8	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1.....	50
4.9	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2.....	51
4.10	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3.....	52
4.11	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4.....	53

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	วิเคราะห์ผลงานของศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ.....	20
2	วิเคราะห์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	48
3	วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	54

บทที่ 1

บทนำ

ในประเทศไทยเราจะเห็นได้ว่าศิลปะโบราณนั้น มีความสัมพันธ์อยู่กับเรื่องของศาสนาอย่างแยกกันไม่ได้ อาจกล่าวได้ว่าพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาที่ชาวไทยส่วนใหญ่ยอมรับ เป็นเสมือนวิญญานที่ก่อให้เกิดสุนทรียศาสตร์ร่วมกับศิลปะทั้งหมด กล่าวโดยทั่วไป คือ สุนทรียศาสตร์ของศิลปะไทยก็คือสถานะที่ศิลปะและศาสนารวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่ว่าศิลปะนั้นจะถูกถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของประติมากรรม จิตรกรรมก็ตาม อนึ่งแม้ว่าต้นกำเนิดของพุทธศาสนาจะอยู่ที่ประเทศอินเดีย แต่ในระยะเวลาต่อมาคติความเชื่อการยอมรับนับถือในพุทธศาสนา ก็ได้เผยแพร่ไปยังแหล่งต่างๆ ที่อยู่ห่างไกลจากอินเดีย รวมทั้งประเทศต่างๆ แถบเอเชียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก็ได้รับอิทธิพลพุทธศาสนาจากอินเดียด้วย การแพร่กระจายของพุทธศาสนาในช่วงแรกนั้น จะมีทั้งที่เป็นมูขปาฐะ วรรณกรรม คัมภีร์ และศิลปกรรม โดยเฉพาะศิลปกรรมนั้นยังมีหลักฐานให้เห็นได้โดยทั่วไป¹

ในสังคมโลกปัจจุบัน มนุษย์ต่างดิ้นรนแสวงหาให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนปรารถนา ซึ่งล้วนแล้วแต่เกิดจากความนิยมชมชอบหลงใหลไปกับวัตถุ โดยมุ่งหวังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ความโลภเข้าครอบงำจิตใจ ไม่พอใจในสิ่งที่ตนมี ขาดความพอประมาณ ให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าความดีงามของจิตใจ จนหลงลืมเตือนสติตนให้ประพฤติอยู่ในศีลธรรมจรรยาที่ซึ่งทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เกิดความเสื่อมในจิตใจมนุษย์ และเกิดการกระทำเพื่อได้มาในสิ่งที่ตนต้องการ บ้างก็ปกปิดซ่อนเร้นความไม่ดีของตน เสแสร้งทำดีเพื่อผลประโยชน์ของตน จึงทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง เตือดร้อน วุ่นวายในสังคมตามมา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ค่านิยมของมนุษย์ทุกวันนี้เปลี่ยนไปจากเดิม มีความกระหายอยากซึ่งอำนาจ วัตถุเงินทอง จนเกิดเป็นความโลภหาความพอดิไม่ได้ ทูจริต หลอกหลวง ใช้กลโกง แกร่งแย่ง ไขว้คว้า ทำทุกวิถีทางให้ได้มาในสิ่งที่ตนต้องการ ขาดสำนึกผิดชอบชั่วดีจนเกิดเป็นปัญหาความเตือดร้อนส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้างในสังคม ดังจะเห็นได้จากภาพข่าว สื่อต่างๆ เพียงเพราะหลงไปกับค่านิยมนี้เองที่เป็นตัวบั่นทอน

¹ สมชาติ มณีโชติ, จิตรกรรมไทย (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2529).

ครอบงำจิตใจมนุษย์ จนเป็นความเคยชิน ทำให้มนุษย์ขาดศีลธรรม จิตใจตกต่ำและเสื่อมลงทุกวัน

การที่จะทำให้จิตใจมนุษย์สูงขึ้นได้นั้น มนุษย์จะต้องมีจิตที่ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม ไม่หลงไหลไปกับอบายต่างๆ โดยการยึดมั่นในหลักธรรมคำสั่งสอนในพระพุทธศาสนา ซึ่งจะชี้้นำให้เกิดปัญญา เพื่อหลุดพ้นจากความไม่รู้ในวิชา ครั้นเมื่อจากโลกนี้ไปจะได้ไปเกิดยังภพภูมิที่เป็นสุคติภูมิ อันได้แก่ มนุษย์ภูมิ เทวภูมิ ถ้ายังสงสัยในกฎแห่งกรรม ยังประมาทในการใช้ชีวิต ละเลยการทำกรรมดี เมื่อจากโลกนี้ไปก็ย่อมไปเกิดในภพภูมิที่เป็นทุคติ ได้รับแต่ความทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัส ได้แก่ นรกภูมิ เปรตภูมิ อสุรกายภูมิ ดิรัจฉานภูมิ ซึ่งไม่อาจจะหลีกเลี่ยงหนีกรรมอันเกิดจากผลแห่งการกระทำนั้นได้ ตามแนวคิดปรัชญาทางพระพุทธศาสนา

จากที่ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องของบาปบุญคุณโทษทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสะเทือนใจ และมีความสนใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของจิตรกรรมไทยร่วมสมัยที่สะท้อนถึงผลแห่งกรรมที่มนุษย์ได้กระทำ อีกทั้งเป็นการเตือนสติให้มนุษย์เกรงกลัวต่อบาป ละเว้นความชั่วทั้งปวง

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ในรูปแบบของงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัยที่แสดงถึงผลแห่งกรรม ที่มนุษย์ได้กระทำ อันเป็นผลให้ไปเกิดในภพแห่งภูมิเปรตที่ปะปนซ่อนเร้นอยู่บนโลกมนุษย์
2. เพื่อสืบทอดคติความเชื่อ กุศโลบายในเรื่องเปรต และกระตุ้นจิตสำนึกของผู้คนในสังคมไม่ให้ประมาทในการใช้ชีวิตจนตกไปสู่อบาย

ขอบเขตการศึกษา

ด้านเนื้อหา

นำกุศโลบาย คติความเชื่อในพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับเปรต ที่ซ่อนเร้นอยู่ในภพภูมิเดียวกันกับมนุษย์มาดำเนินเรื่องราว

ด้านรูปแบบ

ถ่ายทอดเนื้อหาออกมาเป็นผลงานในรูปแบบจิตรกรรมไทยร่วมสมัย

ด้านเทคนิค

ใช้สีอะครีลิค หมึกจีน ดินสอพอง แท่งถ่านบนผ้าดิบย้อมสี

สมมติฐานของการสร้างสรรค์

ผลงานสร้างสรรค์ในรูปแบบของงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัยหัวข้อ “ซ่อนเร้น” เป็นการสืบทอดคติความเชื่อคติโลกายในพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกของมนุษย์ในสังคมให้เกรงกลัวต่อบาป ยึดมั่นในความดี ไม่ประมาทในการใช้ชีวิตจนตกไปสู่อบาย

ขั้นตอนของการศึกษา

- ศึกษาหาข้อมูลจากตำรา ไตรภูมิ ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ผลงานศิลปินที่มีอิทธิพลในการทำงาน

- ร่างภาพตามจินตนาการที่เกี่ยวข้องกับสัณฐาน รูปร่าง ปฏิปทาแห่งเปรตภูมิ
- พัฒนาแบบร่างให้ลงตัว เลือกนำทัศนธาตุมาประกอบใช้
- รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- เข้าสู่กระบวนการปฏิบัติงานจริง

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาและสร้างสรรค์ผลงาน

- สมุดบันทึก
- ดินสอ ปากกา
- กล้องถ่ายภาพ
- คอมพิวเตอร์
- เฟรมผ้าใบ
- หมึกจีน
- สีอะครีลิค
- สีย้อมผ้า
- ดินสอพอง
- แท่งถ่าน
- กาว
- พู่กัน
- วัสดุตีพรมน้ำ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัย ส่งผลต่อจิตใจมนุษย์ ให้เกรงกลัวต่อบาป ทำความดีละเว้นความชั่ว
2. ได้สืบทอดกุศโลบาย คติความเชื่อเรื่องเปรตภูมิในพระพุทธศาสนา ให้ยังคงอยู่ในสังคมไทย

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ในการทำงานสร้างสรรค์นี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. คติความเชื่อเรื่องไตรภูมิ
2. ทศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์
3. งานจิตรกรรมไทยโบราณ
4. ผลงานศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ

คติความเชื่อเรื่องไตรภูมิ

หากว่ามีกุศลกรรม คือมีกรรมอันเป็นบาปหยาบช้าลามก ที่ตนกระทำไว้ด้วยใจสกปรกหมองเศร้า บางทีเล่าก็พลัดไปเกิดในจตุรabay คือ อบายภูมิทั้ง ๔ มีนिरยภูมิเป็นต้น ต้องกระเสือกกระสนกระวนกระวายได้รับความทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัส เพราะการไปเกิดในอบายภูมินั้น จัดเป็นภูมิสังสาร คือการพลัดไปเกิดในภูมิชั้นต่ำ หากว่าได้ทำกัลยาณกรรมความดีประกอบกรรมที่เป็นบุญเป็นกุศล ก็จะตกลงบันดาลให้มีโอกาสมาเกิดเป็นมนุษย์ในมนุษยภูมิ มีสุขบ้างทุกข์บ้างปะปนกันอยู่²

เปรตภูมิ กล่าวถึงแดนของเปรต บรรยายถึงผลกรรมต่างๆซึ่งส่งผลให้เปรตมีรูปร่างลักษณะแตกต่างกัน และได้รับความทุกข์ทรมานในรูปแบบของผลบาปต่างกันด้วย³

คติความเชื่อเรื่องเปรตถือกันแพร่หลาย พุทธศาสนาถือว่าผู้ไปเกิดในเปรตภูมิวิสัย คือแดนแห่งเปรตเพราะบาปกรรมที่ทำกันไว้ เปรตบางจำพวก ข้างแรมเป็นเปรต ข้างขึ้นเป็นเทวดา บางจำพวกข้างขึ้นเป็นเปรต ข้างแรมเป็นเทวดา บางจำพวกเป็นเปรตตลอดกาล บางจำพวกอยู่ปราสาท บางจำพวกมีช้าง ม้า ข้าทาส มีมียวดยานคานหามทองซึ่งเที่ยวไปในอากาศ บางพวกอายุยืน 100 ปี บางจำพวก 1,000 ปี บางจำพวกมีอายุชั่วพุทธันดรกาลหนึ่ง ไม่ได้กินข้าวแม้สักเม็ด น้ำแม้สักหยดเลย

² พระศรีวิสุทธิโสภณ, กรรมที่ปณี ภาค 3 ตอน 1 (กรุงเทพฯ2516).

³ ก่องแก้ว วีระประจักษ์, "ค่านิยมไตรภูมิ," ศิลปากร 28, no. 2 (2527).

ต่อไปนี้เป็น บาบอกุลกรรมที่คนผู้ทำตายแล้วไปเกิดเป็นเปรต

- 1) ผู้มักอิจฉาริษยาผู้อื่น คิดอยากได้ทรัพย์สินของเขาไม่ให้ทาน ตลอดจนโกงทรัพย์สินของสงฆ์มาเป็นของตน ตายไปเกิดเป็นเปรตตัวใหญ่ ปากเท่ารูเข็ม มีแต่กระดูก ตัวเหม็นสาบ ผมรุ่มร้ายลงมากลุมปากเสวยทุกขเวทนาทั้งกายใจ ร้องไห้คร่ำครวญนานนับพันปี
- 2) ผู้บวชเป็นสมณชีพราหมณ์ มักดูถูก กล่าวร้าย ตีเตียนครูอาจารย์ และคณะสงฆ์ ตายไปเกิดเป็นเปรตมีกายงามดั่งทอง มีปากเหมือนหมู ปากนั้นเหมือนหนักหนา มีหนอนเต็มปาก หนอนเจาะกินปาก หน้าตา เนื้อขาเขา
- 3) หมอหญิงให้ยาหญิงมีครรภ์กินเพื่อให้แท้งลูก ตายไปเกิดเป็นเปรตผู้หญิง เปลือยกาย ตัวเน่าเหม็นมีแมลงวันตอมจำนวนมาก ร่างกายมีแต่เส้นเอ็นและหนังหุ้มกระดูกกินเนื้อลูกน้อยตนตลอดเวลา
- 4) หญิงเห็นสามีถวายเป็นทาน ข้าว น้ำ และผ้าแก่คณะสงฆ์ กลับโกรธเคืองด่าทอสามี ตายไปเกิดเป็นเปรตผู้หญิงเปลือย อตอยาก เห็นขำน้ำอยู่ตรงหน้าก็จะหยิบมากิน แต่ขำน้ำนั้นกลายเป็นอาวมเป็นเลือดเป็นหนอง เห็นผ้าจะหยิบมานุ่งห่ม ผ้านั้นกลายเป็นแผ่นเหล็กแดงลุกไหม้ตลอดตัว
- 5) ผู้มักตระหนี่ไม่เคยทำบุญให้ทาน เห็นคนอื่นทำบุญให้ทานก็ห้ามปราม ตายไปเกิดเป็นเปรตร่างสูงใหญ่เท่าต้นตาล เส้นผมหยาบตัวเหม็นมาก อตอยากอยากไร้นักหนา
- 6) ผู้เอาข้าวลืบนานแล้วไปหลอกขาย ตายไปเกิดเป็นเปรตเอามือกอบข้าวลืบลุกเป็นไฟใส่ศีรษะของตนตลอดเวลา ต้องทุกข์ทรมานมากมายหลายพันปีนรก
- 7) ผู้ที่ตีศีรษะมารดาบิดาด้วยมือ ไม้ และเชือกตายไปเกิดเป็นเปรตเอาค้อนเหล็กแดงตีศีรษะตนเอง
- 8) ผู้ที่มีคนมาขอข้าว ข้าวมีแต่หลอกว่าไม่มีตายไปเกิดเป็นเปรตกินแต่ลามกอาวมปนหนอนเน่าเหม็นนักหนา
- 9) ผู้เป็นข้าราชการ รับสินบนผู้ผิดตัดสินความผิดเป็นถูก ถูกเป็นผิด ตายไปเกิดเป็นเปรตมีวิมาน มีบริวารนางฟ้า แต่เอาเล็บมือคมดั่งมีดกรดขูดเนื้อหนังตัวเองกินต่างอาหาร
- 10) ผู้ด่าทอ กล่าวเท็จต่อพระสงฆ์ ผู้ใหญ่ผู้มีศีล ตายไปเกิดเป็นเปรตมีเปลวไฟลุกพุ่งออกจากปาก ออกและลิ้นแล้วลามไหม้ทั่วตัวเขา
- 11) ผู้มักข่มเหงรังแกคนยากไร้เชิงใจอย่างไร้กรุณาปรานี เอาทรัพย์ของคนอื่นมาเป็นของตนและใส่ความผู้ไม่มีความผิด ตายไปเกิดเป็นเปรตผอม อตอยากมาก เห็นน้ำใสเอามือกอบจะกิน น้ำนั้นกลายเป็นไฟไหม้เขาทั้งตัวเขากลิ้งเกลือกตายในไฟนั้น

12) ผู้เผาป่า สรรพสัตว์หนีไม่ทันถูกไฟป่าคลอกตาย ตายไปเกิดเป็นเปรตผอม ตัวเปื่อยเน่ามีมือเน่า ตีนเปื่อย หลังโก่ง เขาเอาไฟคลอกตัวเองตลอดเวลา

13) ข้าราชการตัดสินความโดยไม่ชอบธรรม ไม่วางตัวเป็นกลาง ฉ้อราษฎร์บังหลวง ชูตรีต ขวบ้าน ตายไปเกิดเป็นเปรต ตัวใหญ่เท่าภูเขา มีขน เล็บตีน เล็บมือใหญ่ยาว คมดั่งมีดกรดและหอกดาบ ลูกเป็นเปลวไฟแทงเขาตลอดเวลา⁴

คนเหล่านี้ มีปรกติไม่จำแนกแจกทานตามกำลังสามารถ มีจิตใจมากไปด้วยความริษยา มีความตระหนี่ คนเหล่านั้นย่อมบังเกิดในหมู่เปรต เต็มไปด้วยความหวั่นไหวเสวยความทุกข์เป็นอเนกผู้ที่ถูกความโลภเป็นต้นครอบงำจิตใจ จะนำความเป็นเปรตมาให้ในที่สุด คนเหล่านั้นพากันพึงเล็งเฉพาะประโยชน์อะไรๆ เพราะความโลภว่าประโยชน์ ประโยชน์ คนเหล่านี้ใด ที่จะนำอนัตตะมาให้ในภาวะ (คือความเป็น) ทั้งเบื้องต้น ท่ามกลางและที่สุด ภาวะที่บุคคลเหล่านั้นเป็นผู้ไม่ต้องดิ้นรนเดือดร้อน ในเมื่อต้องการน้ำและอาหาร จะเป็นภาวะที่ถูกกรรมของตนห้ามเสียแล้ว ผู้ที่ไปจากโลกนี้แล้ว และผู้ละชีพไปเสวยผลกรรมชั่วของตน บัณฑิตสมมติให้ชื่อว่า เปรต พวกเปรตจะเป็นผู้พลุ่งพล่านไปเพราะความหิวกระหาย มีร่างกายชุ่มผอมทั้งๆที่มีรูปร่างใหญ่ มีสัณฐานของกระดูกปรากฏเห็นได้ชัด ซี่โครงกางเห็นเป็นซี่ๆและหนังท้องเท่านั้นที่เป็นเครื่องปิด ซี่กระดูกอันเป็นหนาม ของกระดูกสันหลังผิวหนัง ทั้งนี้จะเหยียน เหมือนผลน้ำเต้าที่ไม่แก่ แต่เหยียนแห่งฉนั้น มีร่างที่จะเหลือให้เห็นก็คือหนัง กระดูก และเอ็น ดวงตาทั้งคู่จะอยู่ลึกลงไป มีผมยาวยุ่งรุงรังนี้แหละคนทั้งหลายที่ถูกโมหะอันเป็นสภาพกระทำให้เป็นผู้บอด กระทำให้เป็นเช่นนั้น อนึ่ง พวกเปรตนั้นจะมีขนรักแร้เล็บและขนทั่วๆไปงอกยาว ทั้งมีแฉกแบ่ง เส้นเอ็นหมองคล้ำดำไป เปรตที่มีในโลกทั้งหมด มาประชุมเป็นกลุ่มในที่แห่งเดียวกัน จะทำให้ผู้ที่ได้พบเห็นผิดปรกติไปทีเดียว⁵

เสฐียรโกเศศ ได้กล่าวถึงเปรตไว้ว่า “ เปรตกลางจำพวกตัวใหญ่ ปากเขาน้อยเท่ารูเข็มนั้นก็ มีเปรตกลางจำพวกผอมนักหนา เพื่ออาหารจะกินบมิได้ แม้ว่าจะขอเอาเนื้อน้อยหนึ่งก็ตี เลือดหยดหนึ่งก็ตี บมิได้เลย เท่าว่ามีแต่กระดูกแลหนังพอกกระดูกภายนอกอยู่ได้ หนังท้องนั้นเหยียดติดกระดูกสันหลังแลตานั้นลึกลงกลางดั่งแสรังควักเสีย ผมเขานั้นยุ่งรุ่มร่าลงมาปกปากเขา มาตราว่าผ้าร้ายน้อย

⁴ ประสิทธิ์ แสงทับ บุญเดือน ศรีวรรณ, สมุดข่อย (กรุงเทพฯ: สตาร์ปรีนท์, 2542).

⁵ พระสังฆราชเมธี, โลกที่ปกสาร (กรุงเทพฯ: สหประชาพาณิชย์, 2529).

หนึ่งก็ดีและจะมีปกกายเขานั้น ก็หาปมิได้เลย เทียรย่อมเดือดเนื้อร้อนใจเขา แลเขาร้องไห้ครางอยู่ทุกเมื่อแล”⁶

เปรตบางจำพวกอาศัยปะปนอยู่กับภพมนุษย์ เป็นภพที่ละเอียดกว่า ซึ่งมนุษย์มองไม่เห็น ไม่ได้หมายความว่าเปรตนั้นไม่มี พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสยืนยันเรื่องเปรตนี้ว่ามีจริง และทรงรู้ถึงการกระทำที่จะนำไปเป็นเปรต ดังมีกล่าวไว้ใน มหาสีนหาสูตร ตอนหนึ่งดังนี้

“ดูก่อน สารีบุตร เราย่อมรู้จักเปรตวิสัย ทางไปสู่เปรตวิสัยและปฏิบัติอันจะยังสัตว์ให้ถึงเปรตวิสัย อนึ่ง สัตว์ผู้ดำเนินประการใด เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก ย่อมเข้าถึงเปรตวิสัย เราย่อมรู้ชัดซึ่งการกระทำนั้นด้วย” เรื่องเปรตนี้ นอกจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะทรงรู้ชัดแจ้งแล้ว ยังมีเหล่าสาวกอีกจำนวนมากที่รู้ชัดแจ้ง หนึ่งในจำนวนพระสาวกนั้น คือ พระมหาโมคคัลลานะผู้มีฤทธิ์มาก หลายครั้งที่ท่านออกบิณฑบาตกับสหธรรมิกบ้าง เหล่าศิษย์บ้าง ท่านจะพบกับเปรตที่มีลักษณะต่างๆ อยู่บ่อยครั้ง เมื่อพบแล้วก็ยังมีได้บอก อะไรกับภิกษุณัที่ไม่เห็นเปรต เมื่อท่านกลับมาถึงวัดแล้ว จึงนำมาเล่าต่อพระพักตร์ของพระบรมศาสดาว่า ได้เห็นเปรตตนหนึ่งมีรูปร่างอย่างนั้นๆ ซึ่งพระองค์ทรงรับรองว่าเปรตที่พระมหาโมคคัลลานะเห็นนั้น เป็นเรื่องจริง ⁷

จากบทความที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เป็นแรงบันดาลใจในการแสดงออกถึงความอ่อนเร้น ของเปรตบางจำพวกที่อาศัยปะปนอยู่ในภพภูมิมนุษย์ มนุษย์ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าแต่นั้นไม่ได้หมายความว่าเปรตนั้นไม่มีอยู่จริง เพราะภพที่เปรตอาศัยอยู่นั้นเป็นภพที่ละเอียดกว่า

ผลของการกระทำของกรรมอันเกิดจากเหตุที่กล่าวไว้ในไตรภูมิตามแนวคิดปรัชญาทางพระพุทธศาสนา ซึ่งมีการเวียนว่ายตายเกิดไปตามวิภูสงสารแห่งกรรม นอกจากที่เราจะต้องดำเนินตามกระแสอาริยะบุคคลเบื้องต้น ตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไปจนถึงพระอรหันต์ จึงจะสามารถหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดในภพภูมิต่างๆได้

ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่เกี่ยวกับความอ่อนเร้นนี้ ไม่ได้นำเสนอรูปลักษณ์ของเปรตอย่างชัดเจนโดยตรง แต่เป็นการปกปิดและเปิดเพื่อให้เห็นบางส่วน โดยอาศัยรูปทรงของสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น ภูเขา ถ้ำ โขดหิน จอมปลวก สิ่งก่อสร้างที่รกร้างและเสื่อมโทรม เป็นที่อาศัยแอบแฝงซ่อนเร้น

⁶ เสถียร โกเศศ, เล่าเรื่องในไตรภูมิ (กรุงเทพฯ: คลังวิทยา, 2515).

⁷ กองวิชาการมหาวิทยาลัยธรรมกาย, ปรโลกวิทยา (กรุงเทพฯ: มปป., มปป.).

กำบังตน โดยอาศัยบรรยากาศในความมืดที่แสดงถึงความวังเวง น่ากลัวและหดหู่ เป็นการใช้ทัศนธาตุทางศิลปะโดยไม่คำนึงถึงความเป็นจริงที่มีอยู่ในธรรมชาติ เป็นการถ่ายทอดออกมาในรูปของการแอบแฝงตามจินตนาการที่มีประกอบต่อการสร้างสรรค์ดังนี้

- 2.1 ความรู้ความเข้าใจในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา
- 2.2 เลือกเนื้อหาบางส่วนนำมาลดและตัดทอนเอาเฉพาะส่วนที่ต้องการแสดงออก
- 2.3 เลือกใช้วัสดุที่สามารถแสดงออกได้อย่างที่ต้องการ
- 2.4 ผลงานจะเป็นการแสดงออกถึงความหดหู่ทุกข์ทรมาน ในมิติที่ทับซ้อน

ทัศนคติเหล่านี้ถือเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้ทำงานศิลปะจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในการศึกษา ค้นคว้า ทดลองวิเคราะห์ตีความ เพื่อที่จะแสดงถึง สัญญะ (Sign) ที่เกี่ยวข้องได้อย่างพอเหมาะพอดี อีกทั้งยังเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกของผู้ทำงานศิลปะให้ปรากฏรูปขึ้นอีกด้วย

งานจิตรกรรมไทยโบราณ

รูปสมบัติของรูปภาพจิตรกรรมนั้นมีคุณลักษณะเป็นภาษาชนิดหนึ่งที่เราเรียกกันอย่างชาวบ้านว่าภาษารูปภาพหรือในทางวิชาการทัศนศิลป์เรียกว่า “ทัศนสัญลักษณ์” (Visual sign) เป็นภาษาที่มีลักษณะเป็นสากล คนทั่วไปสามารถรับรู้และเข้าใจได้ตรงกันโดยมิต้องอาศัยการเรียนรู้หรือฝึกหัด การรับรู้มาก่อนเพื่อทำความเข้าใจคุณลักษณะในรูปสมบัติของรูปภาพจิตรกรรมเช่นนี้ มีคำของปัญญาชนชาวจีนท่านหนึ่งกล่าวยกย่องปรากฏในที่แห่งหนึ่งว่า “รูปภาพที่ดีเพียงภาพเดียวก็สามารถพรรณนาความได้ดีกว่าที่จะต้องใช้คำพูดถึงห้าพันคำ” คำกล่าวเช่นนี้ย่อมแสดงให้เห็นได้ว่า รูปภาพจิตรกรรมนั้นเป็นภาษาที่บอกเล่าตัวของมันเองโดยไม่ต้องพึ่งใครมาช่วยอธิบายให้คนทั้งหลายเข้าใจ โดยเหตุฉะนี้ปัญญาชนในวงการศาสนาจึงได้อาศัยรูปสมบัติของจิตรกรรมนำมาเขียนขึ้นและกำหนดให้รูปภาพจิตรกรรมมีฐานะและหน้าที่เป็น “ธรรมกถึก” คือ การแสดงหรือพรรณนาเรื่องราวทางศาสนาให้คนทั่วไปรับรู้และเข้าใจได้ด้วยคุณลักษณะของรูปภาพจิตรกรรมนั้นโดยแท้⁸

จากจิตรกรรมฝาผนังโดยทั่วไปคุณค่าทางเรื่องราวเป็นคุณค่าที่เด่นและมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ารูปทรงเลย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คนส่วนมากเมื่อชมจิตรกรรมก็ต้องการที่จะทราบว่ามีเรื่องราวบนฝาผนังที่ดูอยู่นั้นเป็นเรื่องอะไร มีรายละเอียดเป็นรูปทรงสัมพันธ์กับเรื่องหรือไม่

⁸ จุลทัศน์ พยาฆรานนท์, ร้อยคำร้อยความ, หลักฐานวัฒนธรรมของสังคมที่ปรากฏ ในงานจิตรกรรม (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ, 2543).

ความสามารถของศิลปินผู้สร้างสรรค์งานจิตรกรรมฝาผนังนั้นจัดว่าเลิศ เพราะเมื่อศิลปินต้องการแสดงเรื่องราวลงในภาพนั้น ศิลปินจะเลือกแสดงตอนที่เป็นจุดสำคัญของเรื่อง การถ่ายทอดลักษณะนี้ย่อมมีผลต่อคนดูโดยตรง นั่นหมายความว่าศิลปินได้สร้างประโยคบอกเล่าอย่างชัดเจน⁹

การได้เกิดในครอบครัวชาวพุทธทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้ซึมซับคติความเชื่อความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนาซึ่งได้รับการปลูกฝังมาจากบรรพบุรุษ จนได้มาทำความเข้าใจโดยการศึกษาเพิ่มเติมจากวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งการได้พบเห็นภาพจิตรกรรมฝาผนังที่ทรงคุณค่าที่แสดงออกถึง วิธีการคิด รูปแบบ เรื่องราวที่น่าเสนอ โดยเฉพาะเรื่องราวเกี่ยวกับมนุษย์และสิ่งที่ไม่มีความเป็นตัวตน ซึ่งเป็นเรื่องลึกลับเหนือความเป็นจริง ไม่อาจเห็นได้จากสภาพความเป็นจริงโดยทั่วไปลักษณะการเขียนภาพเปรต อสุรกาย ภูตผีปีศาจ ซึ่งแสดงความผิดปกติทางกายภาพ แสดงออกถึงอารมณ์ที่เศร้าหมอง โหยหวน ทุกข์ทรมาน น่าเกลียดน่ากลัว โดยใช้สีเพียงไม่กี่สี ระบายและตัดเส้นตามรูปแบบของงานจิตรกรรมไทย

จากการศึกษาได้พบลักษณะของเปรต อสุรกายจากภาพจิตรกรรมฝาผนังที่ไม่เน้นความประณีตวิจิตรบรรจงต่างจากการเขียนเทพยดา กษัตริย์ พระนาง ตัวกากขวานบ้านธรรมดาซึ่งให้ความสำคัญลดล้นกันลงมาทำให้เกิดความน่าสนใจ สร้างสรรค์ได้อย่างอิสระตอบสนองแนวคิดได้อย่างตรงไปตรงมาในการแสดงถึงความเป็นเปรตที่มีสีเขียวชอุ่มแอมแปง ซ่อนเร้น โดยแสดงให้เห็นเพียงอวัยวะบางส่วน ออกมาในรูปแบบของงานศิลปะ เพื่อเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมทางความเชื่อที่ส่งผลแห่งการกระทำ ที่จะได้รับผลของการกระทำนั้นทั้งสุขและทุกข์ตามผลของกรรม

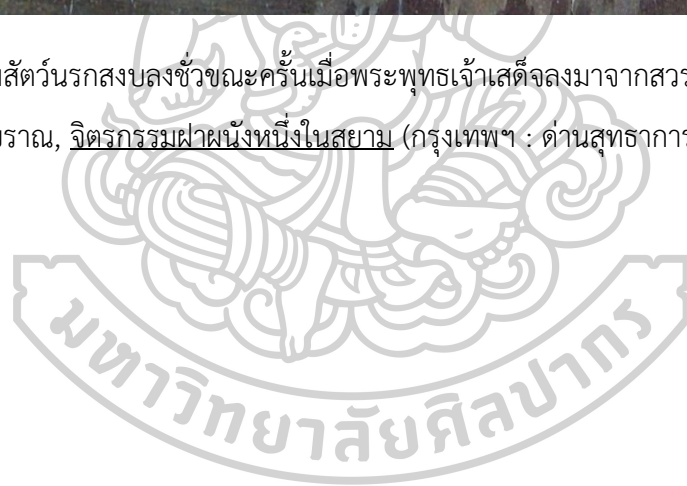
⁹ สมชาติ มณีโชติ, จิตรกรรมไทย.

รูปที่ 2.1 ภาพพระมาลัยเสด็จลงไปเที่ยวเมืองนรก จิตรกรรมฝาผนังฝีมือช่างสมัยรัชกาลที่ 1
ที่มา : เมืองโบราณ, ชุดจิตรกรรมฝาผนังในประเทศไทย วัดสุทัศนาราม (กรุงเทพฯ : สตา์ปรินท์,
2526), 12.

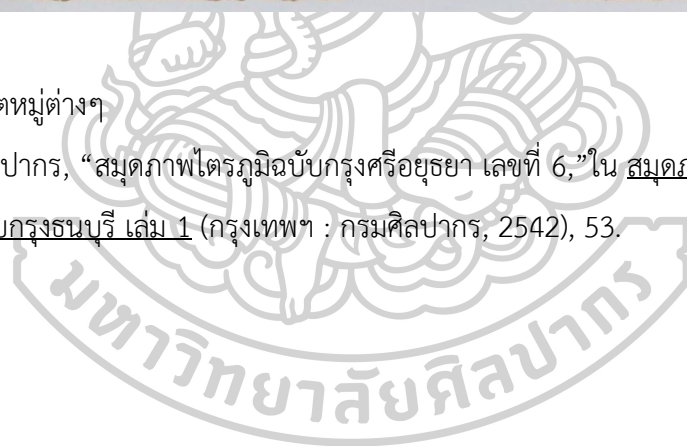
รูปที่ 2.2 ภาพสลักรูปพระสงฆ์ขณะบวชในวันขึ้นพระพุทเจ้าเสด็จลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์
ที่มา : เมืองโบราณ, จิตรกรรมฝาผนังหนึ่งในสยาม (กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์, 2544), 52.

รูปที่ 2.3 เปรตหมู่ต่างๆ

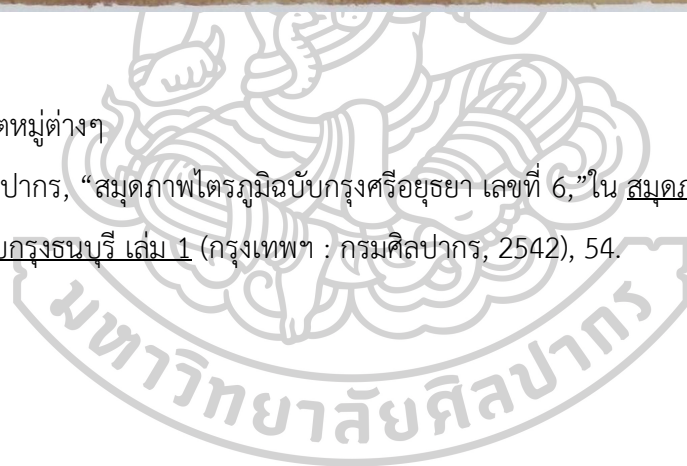
ที่มา : กรมศิลปากร, “สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา เล่มที่ 6,” ใน สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา – ฉบับกรุงธนบุรี เล่ม 1 (กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2542), 53.

รูปที่ 2.4 เปรตหมู่ต่างๆ

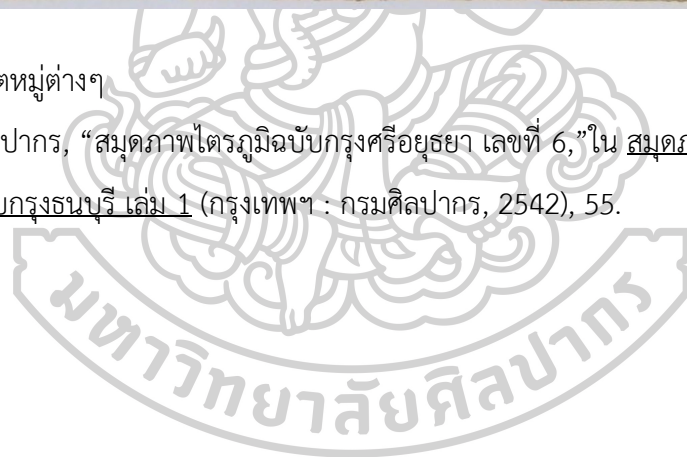
ที่มา : กรมศิลปากร, “สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา เลขที่ 6,” ใน สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา – ฉบับกรุงธนบุรี เล่ม 1 (กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2542), 54.

รูปที่ 2.5 เปรตหมูต่างๆ

ที่มา : กรมศิลปากร, “สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา เล่มที่ 6,”ใน สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา - ฉบับกรุงธนบุรี เล่ม 1 (กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2542), 55.

รูปที่ 2.7 เปรตหมู่ต่างๆ

ที่มา : กรมศิลปากร, “สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงธนบุรี เล่มที่ 10,” ใน สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา - ฉบับกรุงธนบุรี เล่ม 2 (กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2542), 71.

รูปที่ 2.8 เปรตหมู่ต่างๆ

ที่มา : กรมศิลปากร, “สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงธนบุรี เลขที่ 10,” ใน สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา – ฉบับกรุงธนบุรี เล่ม 2 (กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2542), 72.

รูปที่ 2.9 วิมานิกเปรต

ที่มา : กรมศิลปากร, “สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงธนบุรี เลขที่ 10,” ใน สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา – ฉบับกรุงธนบุรี เล่ม 2 (กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2542), 73.

ผลงานศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ

ผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลจากศิลปะภาพเขียนของชาวตะวันออก ในการใช้หมึกดำเพียงสีเดียว ระบายบนกระดาษ ผ้าแพร ผ้าไหม เป็นภาพวาดดำ ที่มีการประสานกันระหว่างค่าน้ำหนักอ่อนแก่ของสีเอกรงค์ ด้วยต้องอาศัยจังหวะ การใช้สีอย่างเชี่ยวชาญจึงทำให้สีดำที่ใช้สร้างเส้นและคู่มือชีวิตชีวา ทำให้ภาพเกิดมิติ ชวนให้คิดจินตนาการถึงความลึกกลับ การทับซ้อนของรูปทรงด้วยเทคนิคบางจังหวะจึงส่งผลให้เกิดพื้นผิวที่น่าสนใจ จึงสามารถสรุปและวิเคราะห์ได้ตามตาราง 1

ตาราง 1 วิเคราะห์ผลงานของศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ

ผลงาน/ศิลปิน	เนื้อหา/แนวคิด	รูปแบบ	เทคนิค	อิทธิพลที่มีผลต่องานสร้างสรรค์
Kuo His				
	ภาพวาดทิวทัศน์ทางธรรมชาติ ช่วงก่อนฤดูใบไม้ผลิ	งานจิตรกรรม 2 มิติ	หมึกดำบนผ้าไหม	หมึกดำบนผ้าที่ไล่น้ำหนักอ่อนแก่ สร้างมวล มิติ ที่สวยงาม
	ภาพวาดทิวทัศน์ทางธรรมชาติ	งานจิตรกรรม 2 มิติ	หมึกแสง	สีของหมึกดำบนผ้า โทนสีน้ำตาลอ่อนที่ไล่น้ำหนักอ่อนแก่ คุมบรรยากาศ บวกกับภาพภูเขาที่มีความสลับซับซ้อน ทำให้ดูน่าสนใจ

ตาราง 1 วิเคราะห์ผลงานของศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ(ต่อ)

ผลงาน/ศิลปิน	เนื้อหา/แนวคิด	รูปแบบ	เทคนิค	อิทธิพลที่มีผลต่อ งานสร้างสรรค์
Kuo His (ต่อ)				
	ภาพวาดทิวทัศน์ ทางธรรมชาติ	งานจิตรกรรม 2 มิติ	หมึกดำบน ผ้าไหม	การทิ้งจังหวะการใช้ สีหมึกอ่อนแก่ในตัว ภาพ
Kung Hsien				
	ภาพวาดทิวทัศน์ ทางธรรมชาติ	งานจิตรกรรม 2 มิติ	หมึกดำบน กระดาษ	การใช้หมึกดำแต้ม เป็นที่ไล่น้ำหนักจน เกิดเป็นมิติ
	ภาพวาดทิวทัศน์ ทางธรรมชาติ	งานจิตรกรรม 2 มิติ	หมึกดำบน กระดาษ	เว้นจังหวะน้ำหนัก อ่อนแก่อย่างฉับพลัน สร้างบรรยากาศได้ อย่างลงตัว
	ภาพวาดทิวทัศน์ ทางธรรมชาติ	งานจิตรกรรม 2 มิติ	หมึกดำบน กระดาษ	การเว้น จังหวะ น้ำหนักอ่อนแก่อย่าง ฉับพลัน สร้างเสน่ห์ และระยะได้ลงตัว

ตาราง 1 วิเคราะห์ผลงานของศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ(ต่อ)

ผลงาน/ศิลปิน	เนื้อหา/แนวคิด	รูปแบบ	เทคนิค	อิทธิพลที่มีผลต่อ งานสร้างสรรค์
Fan Kuan				
	ภาพวาดทิวทัศน์ ทางธรรมชาติ	งานจิตรกรรม 2 มิติ	หมึกดำบน ผ้าไหม	การใช้หมึกดำสร้าง รายละเอียดและ พื้นผิว
	ภาพวาดทิวทัศน์ ทางธรรมชาติ	งานจิตรกรรม 2 มิติ	หมึกดำบน ผ้าไหม	การเว้นจังหวะ น้ำหนักร่อนแก้อย่าง ฉับพลัน สร้างเสน่ห์ และระยะได้ลงตัว
	ภาพวาดทิวทัศน์ ทางธรรมชาติ	งานจิตรกรรม 2 มิติ	หมึกดำบน ผ้าไหม	การทิ้งจังหวะการใช้ สีหมึกอ่อนแกในตัว ภาพ

รูปที่ 2.10 Kuo Hsi, Vorfruhling ก่อนฤดูใบไม้ผลิ

ที่มา Lee, Sherman E. DuMonts Kunstgeschichte Des Fernen Ostens (DuMonts' Art History of the Far East). German: DuMont Schauberg, 346

รูปที่ 2.11 Kuo Hsi, Snow Mountains ภูเขาหิมะ

ที่มา : China Online Museum. (2017). Guo Xi. เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2560. เข้าถึงได้จาก <http://www.comuseum.com/painting/masters/guo-xi>.

รูปที่ 2.12 Kuo Hsi, Taoist Temple in the Mountains วัดลัทธิเต๋าในภูเขา

ที่มา : Eternity in an Hour [pseud.]. (2012). PHILOSOPHY OF NATURE. เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2560. เข้าถึงได้จาก <https://cloudchronicler.net/2012/11/18/PHILOSOPHY-OF-NATURE>.

รูปที่ 2.13 Kung Hsien คุงเซี่ยน, Haus in den Bergen บ้านในหุบเขา

ที่มา : Lee, Sherman E. (1966). DuMonts Kunstgeschichte Des Fernen Ostens (DuMonts' Art History of the Far East). German: DuMont Schauberg, 452.

รูปที่ 2.14 Kung Hsien, Baume in einer Landschaft ต้นไม้ในภูมิทัศน์
ที่มา : Kaikodo Asian Art Gallery. (2016). **Kung Hsien (1619-1689)**. เข้าถึงเมื่อ 16
กรกฎาคม 2560. เข้าถึงได้จาก
http://www.kaikodo.com/index.php/exhibition/detail/the_immortal_past/468.

รูปที่ 2.15 Kung Hsien, Thousand Peaks and Myrid Ravines
ที่มา : Kaikodo Asian Art Gallery. (2016). **Kung Hsien (1619-1689)**. เข้าถึงเมื่อ 16
กรกฎาคม 2560. เข้าถึงได้จาก
http://www.kaikodo.com/index.php/exhibition/detail/the_immortal_past/468.

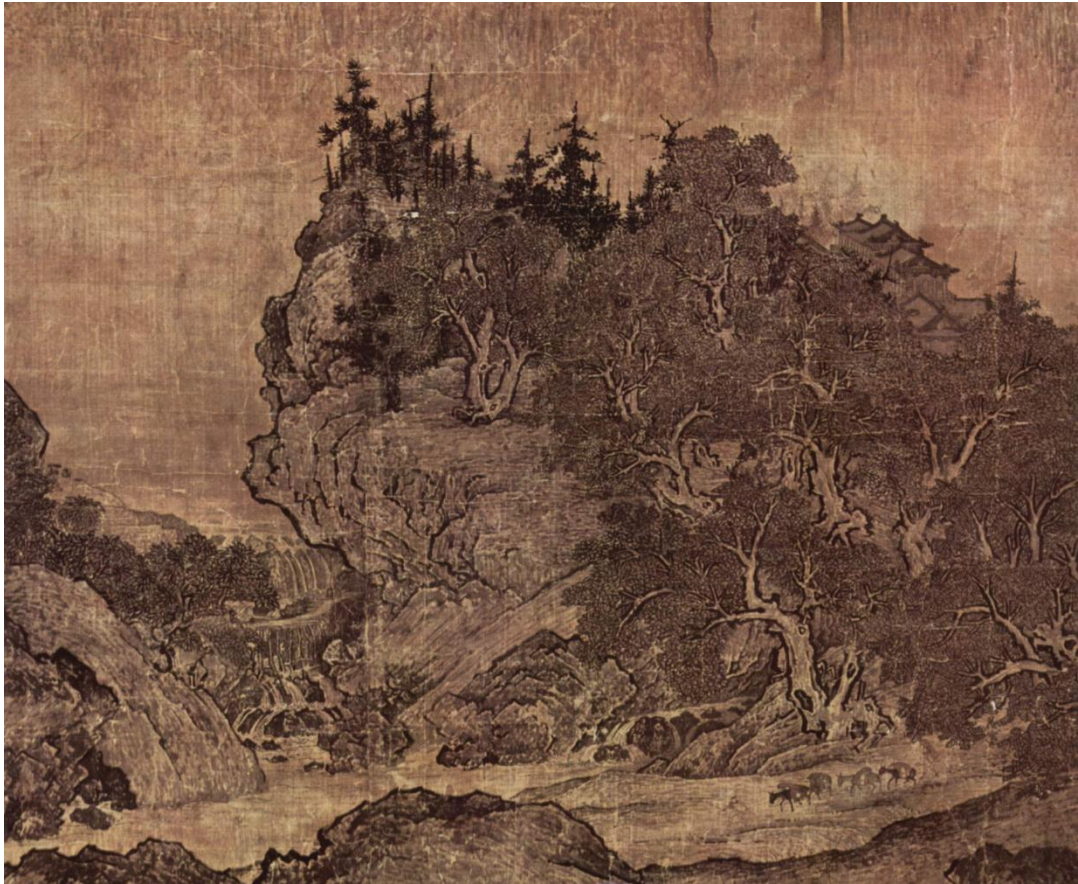

รูปที่ 2.16 Fan Kuan, Movement Song Dynasty, Northern Landscape style
ที่มา : Tripti Joshi. (n.d.). **Fan Kuan**. เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2560. เข้าถึงได้จาก
<https://alchetron.com/Fan-Kuan-942338-W#>.

รูปที่ 2.17 Fan Kuan, *Travelers among Mountains and Streams*

ที่มา : Tripti Joshi. (n.d.). **Fan Kuan**. เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2560. เข้าถึงได้จาก <https://alchetron.com/Fan-Kuan-942338-W#>.

รูปที่ 2.18 Fan Kuan,

ที่มา : Tripti Joshi. (n.d.). **Fan Kuan**. เข้าถึงเมื่อ 16 กรกฎาคม 2560. เข้าถึงได้จาก
<https://alchetron.com/Fan-Kuan-942338-W#>.

บทที่ 3

การกำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์

ในการศึกษาค้นคว้าจากรรณกรรมและภาพจิตรกรรมฝาผนังที่เกี่ยวข้องกับคติความเชื่อในพระพุทธศาสนา ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจและนำมาสร้างสรรค์เป็นวิทยานิพนธ์ โดยนำเรื่องราวของเปรตภูมิที่ได้รับผลจากกรรมมาถ่ายทอดตามจินตนาการโดยอาศัยทัศนธาตุ ช่วยในการสร้างสรรค์ให้ปรากฏรูป ในสภาวะแห่งกรรมที่ต้องอยู่อย่างแอบซ็อน ทนทุกข์ทรมาน ในรูปแบบเหนือความเป็นจริง เพื่อสะท้อนความเป็นจริงในอีกมิติหนึ่งที่กรรมนั้นได้กำลังแสดงผลตามกฎแห่งกรรม

วิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

1.1 การศึกษาข้อมูล แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1.1 ศึกษาจากรรณกรรม ภาพเขียนจิตรกรรมฝาผนัง งานศิลปกรรมที่ส่งอิทธิพลและการถูกปลุกฝังหลักธรรม คติความเชื่อในพระพุทธศาสนา

1.1.2 ศึกษาข้อมูลด้านพฤติกรรมของคนในสังคมปัจจุบัน ที่สามารถรับรู้ได้จากประสบการณ์ตรงและพบเห็นได้ตามสื่อต่างๆ

1.2 การร่างแบบ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยนำเอาลักษณะความเป็นเปรตมาประกอบสร้างเผยให้เห็นเป็นบางส่วน กับสภาพแวดล้อมที่อยู่ต้องมีสภาพที่รกร้าง เพื่อเป็นการอัมพราง แอบซ็อน มองดูหดหู่ น่าสังเวช

1.3 การสร้างสรรค์ผลงานจริง ลงหมึกดำผสมน้ำเพื่อควบคุมบรรยากาศของภาพโดยรวม เริ่มกำหนดน้ำหนักอ่อนแก่ในส่วนที่เป็นแสงและเงา ร่างรูปทรงตำแหน่งที่อยู่ของตัวเปรต จากนั้นเตรียมสร้างพื้นผิวของตัวเปรตด้วยดินสอพองผสมขาวและสีอะครีลิค ขั้นตอนนี้จะทำให้เกิดความหยาบกระด้างของผิวตัวเปรตเพื่อสร้างความน่าเกลียดน่ากลัว เพื่อตอบสนองแนวคิดอารมณ์และความรู้สึกต่อสภาวะกิเลสที่มีอยู่ภายในตัวเปรต

ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ทัศนธาตุเป็นสื่อสุนทรียภาพที่ศิลปินจะนำมาประกอบกันเข้าเป็นรูปทรง เพื่อสื่อความหมายตามแนวเรื่องหรือแนวความคิดที่เป็นจุดหมายนั้น การประกอบกันหรือการจัดระเบียบหรือการประสานกันเข้าของทัศนธาตุจึงเป็นปัญหาสำคัญที่สุดในอันดับต่อมา และจำเป็นต้องมีสิ่งยึดเหนี่ยวให้วัสดุเหล่านี้รวมตัวเข้าด้วยกันอย่างสมบูรณ์เป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นสิ่งใหม่ที่มีชีวิต มีความหมายใน

ตัวเอง สิ่งยึดเหนี่ยวนี้ก็คือ กฎเกณฑ์ของเอกภาพ¹⁰

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ “ซ่อนเร้น” นี้ ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำมาประกอบสร้างโดยอาศัยทัศนธาตุต่างๆ ดังนี้

2.1 รูปทรง (Form) ถือเป็นส่วนสำคัญในการนำเสนอเรื่องราวที่จะถ่ายทอดออกมาให้ตรงตามจุดมุ่งหมาย โดยผู้สร้างสรรค์จะแสดงอวัยวะของปรตบางส่วนเท่านั้น เพื่อแสดงความซ่อนเร้นปิดบัง อำพรางชวนให้ผู้เกิดความเกรงกลัวและสงสัยในสิ่งที่แอบซ่อนที่มองไม่เห็น

2.2 เส้น (Line) เส้นมีบทบาทเป็นตัวกำหนดรูปร่าง ผู้สร้างสรรค์ใช้เส้นในงานเพียง 2 ลักษณะ คือ

2.2.1 เส้นที่ใช้ร่างรูปทรงโดยรวมเพื่อกำหนดขอบเขต

2.2.2 เส้นในรายละเอียดที่เกิดจากการระบายด้วยสีแปร่ง การขาดแห่งถ่านที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สร้างมวลมิติพื้นผิวน้ำหนักในรูปทรงและบรรยากาศ

2.3 สีและน้ำหนัก (Clour and Tone) พื้นสีของวัสดุที่ผู้สร้างสรรค์ใช้มีผลต่องานคือช่วยผสมกันระหว่างสีกับวัสดุ สามารถคลุมบรรยากาศในภาพให้มีความลึกกลับด้วยธรรมชาติของหมึกสีดำ ประกอบกับพื้นวัสดุที่เปียกน้ำทำให้หมึกสีดำผสมและละลายตามทิศทางการไหลซึมของน้ำผ่านพื้นสีของวัสดุทำให้เกิดร่องรอยมิติการผสมกันได้อย่างสวยงาม คล้ายการเขียนสีน้ำแบบเปียกปนเปียก เพิ่มน้ำหนักอ่อนแก่โดยการขาดแห่งถ่านในส่วนที่ต้องการเน้นเพื่อแบ่งแยกให้รูปทรงบางส่วนชัดเจนขึ้น

2.4 พื้นผิว (Texture) ผู้สร้างสรรค์สร้างพื้นผิวในงานด้วย 2 วิธีการคือ

2.4.1 วิธีที่ 1 เกิดจากการย้อมผ้าด้วยสีน้ำตาลอ่อน ขั้นตอนการทำมีการขยี้ กดทับผ้าขณะย้อม ทำให้ที่สีย้อมไปกองตัวกันอยู่บริเวณรอยยับของผ้า เมื่อผ้าแห้งจึงเกิดการหดตัวและเกิดเป็นร่องรอยพิเศษนี้ขึ้น

2.4.2 วิธีที่ 2 เกิดจากการนำเอาดินสอพองผสมขาวในอัตราส่วน 3 : 1 : 1 ดินสอพอง 3 ส่วน น้ำ 1 ส่วน กาว 1 ส่วน และสีอะคริลิก ทาที่บางส่วนของรูปทรงและพื้นที่ในส่วนที่ต้องการ เมื่อแห้งจะเกิดเป็นร่องรอย ได้ผิวสัมผัสที่หยาบกระด้าง เหมาะกับความเป็นไปตามสภาวะกรรมแห่งปรตภูมิ

2.5 ที่ว่าง (Space) มีความพิเศษอันเกิดจากการปรากฏตัวของรูปร่างรูปทรง เป็นการขับให้

¹⁰ ชลุต นิมสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2538).

เห็นรูปทรงได้อย่างชัดเจน ช่วยสร้างความงามได้อย่างน่าประหลาดใจอีกทั้งยังเป็นจุดละสายตาจากรูปทรงทำให้รู้สึกผ่อนคลาย สร้างจินตนาการ ดูไม่หนักจนเกินไป

เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นี้ นอกจากจะต้องศึกษาค้นหาข้อมูลต่างๆ แล้ว การลงมือปฏิบัติงานจึงเป็นส่วนสำคัญ เพราะผลงานที่ได้ จะเป็นตัวบอกเล่านำเสนอเรื่องราวทางความคิด สร้างมโนภาพให้ผู้คนได้รับรู้ถึงเจตนาที่ถ่ายทอดออกไป ทั้งนี้ก็ต้องอาศัยทัศนธาตุเป็นตัวช่วยให้ผลงานแสดงเรื่องราวได้อย่างสมบูรณ์ อีกทั้งยังแสดงลักษณะเทคนิควิธีการเฉพาะตน ที่เกิดจากการทดลองสร้างสรรค์และต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนาและฝึกฝน โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นตอนการเตรียมโครงไม้สี่เหลี่ยมมุมฉาก ขนาดตามต้องการเพื่อเป็นโครงยึดสำหรับซึ่งผ้าเพื่อรองรับตัวผลงาน

3.2 ขั้นตอนการเตรียมพื้นสำหรับรองรับผลงาน นำผ้าดิบไปย้อมสีน้ำตาลอ่อน ขยี้กดทับผ้าที่ย้อมสีลงบนภาชนะรองรับแช่ทิ้งไว้ประมาณ 15 นาที แล้วล้างออกด้วยน้ำสะอาด นำไปตากให้แห้งเพื่อซึ่งเข้ากับโครงไม้สี่เหลี่ยมมุมฉาก จะเกิดร่องรอยของสีย้อมที่ลงไปกอดตัวตามรอยยับของผ้าจะเกิดพื้นผิวที่ตอบสนองต่อการสร้างสรรค์

3.3 ร่างภาพผลงานขนาดจริง ตามแบบร่างแนวความคิดที่เตรียมไว้ ด้วยพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่ อาจต้องแก้ปัญหาโดยการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมรูปทรงบางอย่างตามความเหมาะสม

3.4 ขั้นตอนการลงสี

3.4.1 ลงหมึกสีดำบนผ้าที่ซึ่งไว้ พร้อมฉีดพรมน้ำบนพื้นผ้าให้เปียก เพื่อควบคุมการผสมกันระหว่างหมึกสีดำกับพื้นผ้าที่เปียกน้ำ เหมือนการเขียนสีน้ำด้วยเทคนิคเปียกปนเปียก โดยเลือกทำเฉพาะส่วนที่แสดงบรรยากาศความคลุมเครือ

3.4.2 ใช้ดินสอพองผสมกาวระบายตามรูปทรงที่ต้องการ นำสีดำมาระบายเพิ่ม

3.4.3 สร้างน้ำหนักแสงเงาของรูปทรง โดยการระบายสีจะแสดงสีแปรงแบบหยาบๆ ส่งผลให้เกิดพื้นผิวที่ตรงตามความมุ่งหมาย ไม่ว่าจะเกิดบนร่องรอยยับของผ้าก็ดีหรือบนพื้นดินสอพองก็ดี ผลลัพธ์ที่ได้ตอบโจทย์เรื่องราวได้อย่างน่าพอใจ

3.4.4 ใช้แท่งถ่านปาดเน้นเพิ่มความคมเข้มบางจุด เพื่อสร้างค่าน้ำหนักสีและเพิ่มมวลมิติให้กับตัวผลงาน

รูปที่ 3.1 แสดงแบบร่างภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่1
ที่มา : จากการศึกษาของผู้สร้างสรรค์

รูปที่ 3.2 ขั้นตอนการขยายผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ที่มา : จากการศึกษาของผู้สร้างสรรค์

รูปที่ 3.3 ขั้นตอนการร่างภาพกำหนดตำแหน่งรูปทรงผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1
ที่มา : จากการศึกษาของผู้สร้างสรรค์

รูปที่ 3.4 ขั้นตอนการลงสีเพื่อเตรียมพื้นผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1
ที่มา : จากการศึกษาของผู้สร้างสรรค์

รูปที่ 3.5 ขั้นตอนการลงสีและสร้างค่าน้ำหนักสีผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1
ที่มา : จากการศึกษาของผู้สร้างสรรค์

รูปที่ 3.6 ขั้นตอนการเพิ่มรูปทรงรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1
ที่มา : จากการศึกษาของผู้สร้างสรรค์

รูปที่ 3.7 ขั้นตอนการเพิ่มน้ำหนักและรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ที่มา : จากการศึกษาของผู้สร้างสรรค์

รูปที่ 3.8 ขั้นตอนการสร้างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1(ภาพผลงานที่สมบูรณ์)

ที่มา : จากการศึกษาของผู้สร้างสรรค์

บทที่ 4

การดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์หัวข้อ “ซ่อนเร้น” เป็นการสร้างสรรค์และพัฒนามาจากผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้องกับเปรตจำพวกหนึ่งที่มีวิมาน ซึ่งเป็นการศึกษาทดลอง รวบรวมความคิด รูปแบบและวิธีการทำงาน ให้สามารถพัฒนางานให้มีความสมบูรณ์และแสดงออกได้ตรงตามเป้าหมาย โดยมีการสร้างสรรค์ผลงานเป็นสองระยะดังนี้

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

จากวรรณกรรมความเชื่อเรื่องไตรภูมิ ภาพจิตรกรรมฝาผนัง รวมถึงหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาที่ว่าด้วยการทำช่วยยอมได้ชั่ว ทำดียอมได้ดี สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม ผลแห่งกรรมเป็นตัวกำหนดให้ไปเกิดในภพภูมิที่ต่างกัน ผู้สร้างสรรค์สนใจภูมิเปรตจำพวกที่มีวิมาน มีข้าทาสบริวาร มียวดยานคานหาม ถือเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยแสดงออกอย่างตรงไปตรงมาภาพผลงานจึงกลายเป็นภาพประกอบเล่าเรื่องธรรมดา เนื่องจากขาดความเข้าใจในเรื่องการใช้สัญลักษณ์เพื่อแทนความหมายในผลงาน

รูปที่ 4.1 ภาพผลงานระยะเริ่มต้น

ที่มา : จากการศึกษาของผู้สร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติม ทำแบบร่างแนวความคิด ซึ่งได้แรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมโบราณ สถูป เจดีย์ ซึ่งเป็นเสมือนวิมานที่อยู่บนพื้นดิน มนุษย์สามารถเห็นและสัมผัสได้โดยทั่วไป เข้ามาเกี่ยวข้องกับประกอบกับตัวเปเรต

รูปที่ 4.2 ภาพร่างผลงานระยะเริ่มต้น
ที่มา : จากการศึกษาของผู้สร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ได้นำเอาลักษณะสิ่งก่อสร้างปรักหักพังมาสร้างสรรค์รูปทรงตามจินตนาการ เพื่อแสดงถึงวิมานที่อยู่อาศัยของเปรต ผู้ที่ได้รับความทุกข์ทรมานจากผลกรรมที่ได้กระทำไว้ ลักษณะของงานโดยรวมเป็นการวาดระบายสีและตัดเส้น ใช้สีทองในบางส่วน เพื่อแสดงถึงบุญญาและบาปของเปรต ที่แสดงผลทั้งดีและชั่วเสมอกัน

รูปที่ 4.3 ภาพผลงานระยะเริ่มต้น

ที่มา : จากการศึกษาของผู้สร้างสรรค์

รูปที่ 4.4 ภาพผลงานระยะเริ่มต้น
ที่มา : จากการศึกษาของผู้สร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรคได้ศึกษาและสังเกตธรรมชาติสิ่งแวดล้อม สถาปัตยกรรมโบราณ ลักษณะของถ้ำ ลักษณะของจอมปลวก ที่มีโครงสร้างคล้ายปราสาท วิมานบนดิน นำมาสร้างสรรค โดยร่างแบบ แนวคิดในการสร้างสรรคผลงานซึ่งมีทั้งหมด 3 ชิ้นตามลำดับดังนี้

1) ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 แสดงโครงสร้างหลักอยู่ตรงกลาง แล้ววาดรูปเปรตให้อยู่ในวิมานแต่ให้เห็นเพียงอวัยวะบางส่วนเท่านั้น เพื่อให้ผู้ชมผลงานได้มีส่วนร่วมจินตนาการต่อ ถึงรูปร่างลักษณะของเปรตที่อาศัยอยู่ภายใน เมื่อขยายงานลงบนผ้าใบ การให้สีเพื่อควบคุมบรรยากาศ บริเวณพื้นหลัง ทำได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร ลักษณะภาพวัตถุโครงสร้างหลักดูเรียบแบนเกิดมิติน้อย

รูปที่ 4.5 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ “ปราสาท”

ที่มา : จากการศึกษาของผู้สร้างสรรค

2) ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 โครงสร้างหลักวิมานเปรตมีการลงสีและตัดเส้นเพื่อสร้างพื้นผิวของวัตถุ คล้ายก้อนกรวดเม็ดเล็กๆมีขนาดใกล้เคียงวงเรียงกัน ประกอบเป็นโครงสร้างขนาดใหญ่ พื้นหลังใช้พู่กันขนาดเล็กแต้มเป็นผีแปร่งทั่วทั้งภาพ ผลงานชิ้นนี้ใช้เวลาในการทำมาก แต่ผลที่ได้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ผลงานไม่แสดงอารมณ์ความรู้สึก เรียบเฉย ขาดความน่าสนใจ

รูปที่ 4.6 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ “จอมเปรต”

ที่มา : จากการศึกษาของผู้สร้างสรรค์

3) ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 ทดลองใช้กระดาษสาญี่ปุ่นแทนการสร้างพื้นผิวจาก

การวาดและตัดเส้น โดยนำกระดาษสาญี่ปุ่นมาปะติดบนผ้าใบเพื่อเป็นโครงสร้างหลัก แล้วลงสีภาพรวมของผลงานชิ้นนี้ จึงได้พื้นผิวที่น่าพอใจ แสดงการทอหุ้มตัวเปรต เผยให้เห็นอวัยวะบางส่วนเท่านั้น สร้างมิติได้พอสมควร พื้นหลังยังคงเป็นการลงสีที่แสดงฝีแปรงเป็นเส้นๆ แสดงการเคลื่อนไหวในอากาศ แต่สีที่ใช้กลับดูชวนฝัน ทำให้งานชิ้นนี้สื่อความรู้สึกและอารมณ์ต่างไปจากเป้าหมายที่กำหนด

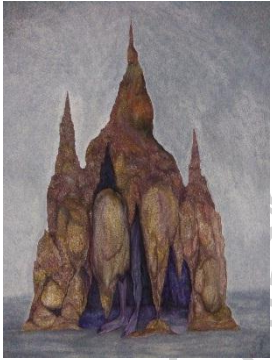

รูปที่ 4.7 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ “ซ่อน”

ที่มา : จากการศึกษาของผู้สร้างสรรค์

สรุป ผลงานบางชิ้นยังไม่สามารถสื่อความหมายและอารมณ์ความรู้สึกได้เท่าที่ควรอาจเป็นเพราะการแสดงเนื้อหาของเปรตที่มีวิมานนั้น ดูห่างไกลจากการรับรู้ของมนุษย์โดยทั่วไป ทำให้การเข้าถึงอารมณ์และความเกรงกลัวต่อบาปกรรมนั้นมีค่อนข้างน้อย จำเป็นต้องปรับเนื้อหาบางส่วนประกอบกับการทดลองใช้วัสดุอื่นๆทดแทน ปรับเปลี่ยนเทคนิควิธีการทำงาน ให้ลงตัวสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับเรื่องราวที่จะนำเสนอ ผลงานดังกล่าวจึงเป็นเพียงจุดเริ่มต้นในการศึกษาเพื่อสร้างสรรค์พัฒนา แก้ไขปรับปรุง ในผลงานชุดต่อไป

ตาราง 2 วิเคราะห์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงาน	เนื้อหา/ แนวคิด	รูปแบบ	เทคนิค	จุดเด่น	จุด ด้อย	แนวทางใน การพัฒนา
ผลงานชิ้นที่ 1						
	ปราสาทที่ อยู่อาศัย ของเปรตที่ มีบุญและ บาป เท่าๆกัน	จิตรกรรม ไทย 2 มิติ	สีอะครี ลิกบน ผ้าใบ	ราย ละเอียด ของตัว ปราสาทที่ เขียนเก็บ คล้ายหิน เม็ดเล็กๆ เรียงต่อกัน	ภาพ รวมไม่ ส่งผล ต่อ อารมณ์ ความ รู้สึก	ปรับแก้ไขสี ใน บรรยากาศ โดยรวม ให้ดูมีมิติ และ น่าสนใจขึ้น
ผลงานชิ้นที่ 2						
	โครงสร้าง ทาง สถาปัตย กรรม โบราณมา เป็นที่ อาศัยของ เปรต	จิตรกรรม ไทย 2 มิติ	สีอะครี ลิกบน ผ้าใบ	ราย ละเอียด ของตัว เจดีย์ที่ เขียนตัด เส้นเรียง ต่อกันแต่มี สีทองบาง จุด	ผลงาน ดูเรียบ แบบไม่ ดึงดูด ความ สนใจ	ควรเพิ่ม น้ำหนักสี ให้กับ โครงสร้าง หลักของ งาน

ตาราง 2 วิเคราะห์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์(ต่อ)

ผลงาน	เนื้อหา/ แนวคิด	รูปแบบ	เทคนิค	จุดเด่น	จุด ด้อย	แนวทางใน การพัฒนา
ผลงานชิ้นที่ 3						
	รังสรรค์ที่ ห่อหุ้มตัว เปรตไว้ ภายในเพื่อ เป็นการ แอบซ่อน	จิตรกรรม ไทย 2 มิติ	สีอะครี ลิกกระ ดาษสา บน ผ้าใบ	ตัวพื้นผิว โครงสร้าง หลัก	สีของ พื้น หลังขัด กับ เนื้อหา ที่ต้อง การ แสดง ออก	ปรับแก้สี ของ บรรยากาศ ให้เข้ากับ เนื้อหาที่ แสดง ออก

ผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “ซ่อนเร้น”นี้ ผู้สร้างสรรค์เลือกนำเอาคติความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเปรตภูมิมานำเสนอในรูปแบบของการซ่อนเร้นปะปนอยู่บนโลกมนุษย์ แอบแฝงอยู่ในสถานที่ที่รกร้าง โดยตัวเปรตจะไม่ปรากฏออกมาอย่างชัดเจน จะนำเสนอให้เห็นเพียงอวัยวะบางส่วนเท่านั้น โดยนำเสนอในรูปแบบจิตรกรรมไทยร่วมสมัย เพื่อที่จะให้ผู้ชมผลงาน ได้มีส่วนร่วมจินตนาการต่อ ถึงรูปลักษณะของเปรตที่อยู่ในสถานที่ที่มนุษย์พบเห็นได้โดยทั่วไป เพื่อกระตุ้นสำนึกของมนุษย์ให้กระทำ ความดีละเว้นความชั่ว เพราะผลแห่งกรรมที่ส่งผลนั้น ไม่ได้อยู่ห่างไกลจากมนุษย์มากนัก

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 วิมาน

ผลงานชิ้นนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกนำเอาโครงสร้างรอบนอกของจอมปลวก ที่มีลักษณะคล้าย ยอดปราสาท วิมานแสดงเป็นที่แอบซ่อนของเปรต ที่ปรากฏให้เห็นเพียงเท้าที่มีแต่หนังหุ้มกระดูก สกปรกและหยาบกร้านเท่านั้น นั่งอยู่ในวิมานที่คับแคบและมีมืดมิด แสดงถึงสภาวะหมองเศร้า หดหู่ หากความสุขสบายนั้นไม่มี

รูปที่ 4.8 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 1

ชื่อผลงาน วิมาน

เทคนิค หมึกดำ สีอะครีลิคบนผ้าดิบ

ขนาด 140 X 190 ซม.

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2 จิตสุดท้าย

จิตสุดท้ายที่ยึดติดอยู่กับกิเลส มีความโลภในสมบัติวัตถุภายนอกกาย จิตไม่ยอมปล่อยวาง มีห่วงกังวล ย่อมไปเกิดและวนเวียน ณ ที่แห่งนั้นตามจิตสุดท้ายก่อนตาย ผู้สร้างสรรค์จึงนำเสนอผลงานชิ้นนี้ โดยนำลักษณะตัวเปเรตชูปมอมยีนหันหลัง ติดอยู่ในพื้นผนังสิ่งก่อสร้างที่ทรุดโทรมเสื่อมสภาพตามกาลเวลา ไม่มีสิ่งใดที่จะจีรัง แต่จิตของเปเรตนั้นยังยึดติดไม่ปล่อยวาง ปล่อยให้ความทุกข์ทรมานนั้น วนเวียนอยู่ในกายใจ ดำเนินไปจนกว่าจะหมดกรรม

รูปที่ 4.9 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 2

ชื่อผลงาน	จิตสุดท้าย
เทคนิค	หมึกดำ สีอะครีลิคบนผ้าดิบ
ขนาด	140 X 190 ซม.

ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 คตินิมิต

มนุษย์ที่มีจิตใจหยาบช้า ประพฤติอสุภกรรมซึ่งจะนำตนไปตามปฏิปทาแห่งเปรตภูมินั้น ก่อนสิ้นใจจะเกิดนิมิตเห็นเป็นหุบเขาถ้ำอันมืดมิด สถานที่รกร้าง ว่างเวง เห็นอาหารและน้ำมากมายทำให้รู้สึกหิวโหยกระหายอยาก บ้างที่อาจเห็นว่าตนกำลังดื่มกินสิ่งสกปรกเน่าเหม็นเป็นอาหาร สร้างความสะอิดสะเอียนสะท้อนให้เห็นสภาพแวดล้อม บรรยากาศความเป็นไปในภพภูมิเปรตที่มีแต่ความหดหู่ เศร้าหมองโศกเศร้า และหิวกระหายอยู่ตลอดเวลา คตินิมิตจึงเป็นการสะท้อนผลเริ่มต้นที่จะยังไปสู่การกำเนิดในเปรตภูมิ

รูปที่ 4.10 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน	คตินิมิต
เทคนิค	หมึกดำ สีอะครีลิคบนผ้าดิบ
ขนาด	140 X 190 ซม.

ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 อวิชา

สถานที่ที่ร้าวว่างเวงกับบรรยากาศที่มีตลิ่งลัว ดูลึกลับ ทำให้เกิดความกลัวในสิ่งที่เรามองไม่เห็น และอดที่จะจินตนาการต่อถึงบางสิ่งในความคิดนั้นไม่ได้ และแม้กระทั่งสิ่งที่อยู่ในความคิดตัวเองนั้น ก็ยังไม่รู้ถึงสิ่งที่เขาเหล่านั้นต้องดำเนินไปด้วยความหิวกระหาย พลุ่พลา่านโหยหาอาหารอยู่เป็นนิจ สร้างความทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัส ไม่รู้แม้กระทั่งความทุกข์ที่เขาได้รับ สาเหตุของการเกิดทุกข์ คืออะไร จะแก้ไขอย่างไร และจะทำด้วยวิธีการใด จึงจะพ้นทุกข์อันน่าเวทนานี้ไปได้ ด้วยความที่ไม่รู้ ใน อริยสัจ 4 ทำให้เปรตเหล่านั้นโดนอวิชาความไม่รู้เข้าครอบงำ จึงต้องทุกข์ทรมานชดใช้กรรม จนกว่าจะสิ้นกรรมไปในที่สุด

รูปที่ 4.11 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน	อวิชา
เทคนิค	หมึกดำ สีอะครีลิคบนผ้าดิบ
ขนาด	140 X 190 ซม.

ตาราง 3 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงาน	เนื้อหา/ แนวคิด	รูปแบบ	เทคนิค	จุดเด่น	จุดด้อย	แนวทางใน การพัฒนา
วิมาน						
	นำ โครงสร้าง ของจอม ปลวกที่มี ลักษณะ คล้าย วิมานบน ดินมาเป็น โครงสร้าง หลักโดย จะเป็นที่ แอบซ่อน ของเปรต	จิตรกรรม ไทย 2 มิติ	หมึกดำ สีอะครีลิค ดินสอพอง บนผ้าดิบ ย้อมสี	พื้นผิว โครงสร้าง หลัก และ คราบจาก หมึกดำบน พื้นหลัง ผลงานซึ่ง ช่วยสร้าง บรรยากาศ เร้นลับได้ เป็นอย่างดี	โครงสร้าง หลัก บางส่วน ยังดูแบน	เน้นเพิ่ม น้ำหนักด้วย แท่งถ่านสี ดำเพื่อสร้าง มิติให้เด่นชัด ยิ่งขึ้น
จิตสุดท้าย						
	จิตสุดท้าย ก่อนตาย ได้เกิด ความโลภ ห่วงกังวล เมื่อสิ้นลม ก็ยังไม่จิต ไปเกิด วนเวียน ณ ที่แห่งนั้น	จิตรกรรม ไทย 2 มิติ	หมึกดำ สีอะครีลิค ดินสอพอง บนผ้าดิบ ย้อมสี	โครงสร้าง ตัวเปรตที่ ยื่นหันหลัง ซ่อนอยู่ใน กำแพง	พื้นผิว ลายตา กระจาย อยู่ทั่วไป	เน้นเพิ่ม น้ำหนักด้วย แท่งถ่านสี ดำเพื่อสร้าง ระยะ ระหว่างตัว เปรตกับพื้น ผนัง

ตาราง 3 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์(ต่อ)

ผลงาน	เนื้อหา/ แนวคิด	รูปแบบ	เทคนิค	จุดเด่น	จุดด้อย	แนวทางใน การพัฒนา
คตินิมิต						
	นิมิตก่อน ตายที่จะ เปลี่ยนภาพ ไปเกิดใน เปรตภูมิ	จิตรกรรม ไทย 2 มิติ	หมึกดำ สีอะครีลิค ดินสอพอง บนผ้าดิบ ย้อมสี	ตัวเปรตที่ ซ่อนอยู่ใน ส่วนล่าง ของภาพ	สีหมึก บางที่มี ความซีด จาง	เน้นเพิ่ม น้ำหนักด้วย แท่งถ่านสีดำ บางส่วน
อวิชา						
	ความไม่รู้ ในสิ่งที่เป็น ทุกข์ หา หนทางแก้ ทุกนั้น ไม่ได้ ได้รับ ความ ทรมาน จนกว่าจะ สิ้นกรรม	จิตรกรรม ไทย 2 มิติ	หมึกดำ สีอะครีลิค แท่งถ่าน บนผ้าดิบ ย้อมสี	ตัวเปรตที่ ซ่อนอยู่ใน ส่วนล่าง ของภาพที่ แสดงความ เศร้า หดหู่	สีหมึก บางที่มี ความซีด จาง	เน้นเพิ่ม น้ำหนักด้วย แท่งถ่านสีดำ บางส่วน

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง ช่อนเร้น นี้สร้างสรรค์โดยนำเอากุศโลบาย คติความเชื่อเรื่องเปรตภูมิ ที่มีในพระพุทธศาสนา นำมาถ่ายทอดผ่านจินตนาการ ความคิด ออกมาในรูปแบบของงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ในรูปแบบของงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัยที่แสดงถึงผลแห่งกรรม ที่มนุษย์ได้กระทำ อันเป็นผลให้ไปเกิดในภพแห่งภูมิเปรตที่ปะปนช่อนเร้นอยู่บนโลกมนุษย์
2. เพื่อสืบทอดคติความเชื่อ กุศโลบายในเรื่องเปรต และกระตุ้นจิตสำนึกของผู้คนในสังคมไม่ให้ประมาทในการใช้ชีวิตจนตกไปสู่อบาย

ขอบเขตการศึกษา

1. ด้านเนื้อหา นำกุศโลบาย คติความเชื่อในพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับเปรต ที่ช่อนเร้นอยู่ในภพภูมิเดียวกันกับมนุษย์มาดำเนินเรื่องราว
2. ด้านรูปแบบ ถ่ายทอดเนื้อหาออกเป็นผลงานในรูปแบบจิตรกรรมไทยร่วมสมัย เป็นงาน 2 มิติ ที่ได้แรงบันดาลใจ จากภาพผลงานของชาวตะวันออก ที่ใช้หมึกดำ เขียนลงบนกระดาษ ผ้าไหม สร้างมิติ และบรรยากาศได้อย่างงดงาม
3. ด้านเทคนิค ใช้สีอะครีลิค หมึกจีน ดินสอพอง แท่งถ่าน บนผ้าดิบย้อมสี

สรุปผลงานสร้างสรรค์ในวิทยานิพนธ์

1. วิมาน เป็นผลงานที่ได้นำเอาโครงสร้างภายในของจอมปลวก เป็นที่หลบซ่อนตัวของเปรต โดยการจัดวางองค์ประกอบของจุดเด่นของเรื่องไว้บริเวณด้านล่าง เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นโครงสร้างหลักๆ คือวิมานก่อน และกวาดสายตาลงมาด้านล่าง จะเห็นอวัยวะของเปรตบางส่วนที่แอบซ่อนอยู่ ให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงความอึดอัด ทุกข์ทรมานของเปรต อีกทั้งยังจินตนาการถึงรูปลักษณ์ ความน่ากลัวของเปรตที่ซ่อนอยู่ภายในได้

2. จิตสุดท้าย เป็นผลงานที่นำเอาเรื่องราวของจิตก่อนสิ้นลมหายใจ ที่ยังยึดติดอยู่กับสิ่งของนอกกาย ยังมีความหวง ห่วง โลกในทรัพย์สมบัติ ยังผลให้ไปเกิดและวนเวียนอยู่กับสิ่งนั้นๆ จนกว่าจะสิ้นกรรม ทั้งนี้เพื่อเตือนสติมนุษย์ให้รู้จักปล่อยวาง มีสติฝึกจิตให้มีสมาธิไม่หลงไปกับกิเลส

3. คตินิมิต แสดงถึงนิมิตก่อนไปเกิดในภูมิเปรต โดยมีบรรยากาศความน่ากลัว โหยหวนของจิตวิญญาณที่มีสับสน อ้างว้างปะปนในความมืดมิด วังเวง รู้สึกทิวกระหาย ได้ต็มน้ำเลือดน้ำหนอง กินสิ่งสกปรก ดูแล้วน่าสังเวช

4. อวิชา ผลงานชิ้นนี้แสดงถึงความเศร้า ทุกข์ทรมาน ทิวกระหาย ที่เกิดจากผลของการกระทำยังไปเกิดยังเปรตภูมิ ซึ่งไม่รู้ถึงสาเหตุแห่งการเกิดทุกข์ หนทางการแก้ปัญหาให้พ้นจากความทุกข์ ได้แต่วนเวียนทนทุกข์ทรมานจนกว่าจะสิ้นกรรม

อภิปรายผล

ศิลปะกับศาสนาเป็นเรื่องที่แตกต่างกันแต่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับจิตใจมนุษย์ โดยมีจุดเริ่มต้น จากศาสนาทุกศาสนา ที่มีจุดมุ่งหมายให้มนุษย์กระทำความดี ละเว้นความชั่ว สร้างความสุขและสันติให้กับสังคมโลก เกิดความศรัทธาในจิตใจมนุษย์ และส่งผลให้เกิดการสร้างสรรคผลงานศิลปะมากมายตามมา ผู้สร้างสรรค์เองก็ทำเช่นนั้น จึงได้หยิบเอากุศโลบาย คติความเชื่อ คำสอนในพระพุทธศาสนา วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ที่ว่าด้วยเรื่องของ “เปรตภูมิ” โดยศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อมาประกอบการสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นที่มาของแนวความคิด บวกกับแรงบันดาลใจจากภาพจิตรกรรมฝาผนัง สมุดภาพไตรภูมิ ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงาน ผ่านกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบโดยการผสาน เชื่อมโยงเนื้อหาเพื่อค้นหาการแสดงออกที่มีความเป็นส่วนตัว และสื่อได้ตรงตามวัตถุประสงค์ อันเป็นแนวทางที่ผู้สร้างสรรค์ สามารถนำมาต่อยอดสร้างสรรค์ผลงานที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งจักเป็นศิลปะในระดับสูงต่อไป เพื่อจรรโลงไว้ซึ่งคุณค่าทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชาติสืบไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ย่อมมีปัญหาและอุปสรรค ที่ต้องแก้ไขตามขั้นตอนและกระบวนการ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในผลงาน ดังนี้

1. ควรศึกษามุมมองอวัยวะบางส่วน ตำแหน่งการจัดวาง ที่สามารถส่งผลกระทบต่อ

อารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ได้

2. ควรศึกษาค้นคว้า ทดลองใช้วัสดุใหม่ๆ ในการสร้างสรรค์เพื่อตอบโจทย์และสอดคล้อง

กับวัตถุประสงค์การแสดงผลงาน

รายการอ้างอิง

- Lee, Sherman E. *Dumonts Kunstgeschichte Des Fernen Ostens (Dumonts'art History of the Far East)*. German: DuMont Schauberg, 1966.
- กรมศิลปากร. สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา-ฉบับกรุงธนบุรีเล่ม 2. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2526.
- . สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงศรีอยุธยา-ฉบับธนบุรี เล่ม 1. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2542.
- ก่องแก้ว วีระประจักษ์. "ค่านิยมไตรภูมิ." ศิลปากร 28, no. 2 (2527): 9-16.
- กองวิชาการมหาวิทยาลัยธรรมกาย. ปรโลกวิทยา. กรุงเทพฯ: มปป., มปป.
- โกเศศ, เสถียร. เล่าเรื่องในไตรภูมิ. กรุงเทพฯ: คลังวิทยา, 2515.
- จุลทัศน์ พยาฆรานนท์. ร้อยคำร้อยความ. หลักฐานวัฒนธรรมของสังคมที่ปรากฏ ในงานจิตรกรรม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ, 2543.
- น. ณ ปากน้ำ. ชูจิตรกรรมฝาผนังในประเทศไทย จิตรกรรมฝาผนังหนึ่งในสยาม. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ, 2544.
- . ชูจิตรกรรมฝาผนังในประเทศไทย วัดคูสิดคาราม. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ, 2526.
- น้อมเสมอ, ชลุด. องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2538.
- บุญเดือน ศรีวรรณ, ประสิทธิ์ แสงทับ. สมุดข่อย. กรุงเทพฯ: สตาร์ปรีนท์, 2542.
- พระศรีวิสุทธิโสภณ. กรรมที่ปณี ภาค 3 ตอน 1. กรุงเทพฯ 2516.
- พระสังฆราชเมธีกร. โลกที่ปกสาร. กรุงเทพฯ: สหประชาพานิชย์, 2529.
- วิกิพีเดีย. "China Online Museum." <http://www.comuseum.com/painting/masters/quo-xi>.
- . "Eternity in an Hour " <https://cloudchronicler.net/2012/11/18/PHILOSOPHY-OF-NATURE>.
- . "Kaikodo Asian Art Gallery." http://www.kaikodo.com/index.php/exhibition/detail/the_immortal_past/468.
- . "Tripti Joshi." <https://alchetron.com/Fan-Kuan-942338-W#>.
- สมชาติ มณีโชติ. จิตรกรรมไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2529.
- . จิตรกรรมไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2529.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	สุจิตรา อาศน์วิเชียร
วัน เดือน ปี เกิด	1 มีนาคม 2523
สถานที่เกิด	สิงห์บุรี
วุฒิการศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตชัยบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	148/10 หมู่ 7 ต.บางมัญ อ.เมือง จ.สิงห์บุรี 16000
รางวัลที่ได้รับ	<ul style="list-style-type: none"> - รองชนะเลิศอันดับ 1 แข่งขันวาดภาพ โรงพยาบาลสิงห์บุรีในฝัน พ.ศ.2540 - รางวัลชมเชย การประกวดผลงานนักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี พ.ศ.2542 - รองชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดผลงานนักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี พ.ศ.2543 - รางวัลชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดภาพเขียนแบบตราไปรษณีย์ พ.ศ.2553 - รางวัลชมเชย การประกวดภาพวาดศาลรัฐธรรมนูญเทิดทูนนิติธรรม พ.ศ.2554 - ร่วมแสดงนิทรรศการจิตรกรรม เอเชีย พลัส ครั้งที่ 3 โลกาภิวัตน์ พ.ศ.2556 - ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัย ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ลาว ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พ.ศ.2556 - ร่วมแสดงนิทรรศการโครงการเกษตรศิลป์ 72 ปี เกษตรศาสตร์สั่งสมความอุดมแห่งแผ่นดิน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ.2557 - แสดงนิทรรศการผลงานวิทยานิพนธ์นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศิลปากร พื้นที่ Play ณ หอศิลป์ตึกกลางเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ พ.ศ.2560